

Adresa secuéscă în congregația din Brașov.

Cel mai important obiect, ce s'a pus la ordinea zilei în adunarea generală comitatensă ținută ieri în Brașov, a fost cunoscuta representația a comitatului Treiscaune privitoare la „modificarea“ legii de naționalitate.

Asupra acestei representațiuni s'a desfășurat o viuă discuțiune în care partea cea mai însemnată au avut-o de astă-dată membrii români ai adunării.

Fiind acest obiect de un deosebit interes pentru publicul român lăsam deocamdată la o parte raportul despre desbaterea obiectelor, ce au premers — între cari a mai fost unul însemnat, care ne privește pe noi Români în special, adică răspunsul d-lui viceșpan Dr. Jekel la interpelația, ce i-s'a adresat din partea Românilor în afacerea prigonirii mai multora pentru purtarea colorilor noastre în costumul lor românesc — și începem ađi publicarea raportului relativ la amintita discuțiune.

Brașov, 3 (16) Mai.

Numai după-ce s'au rezolvat toate punctele puse la ordinea zilei adunării generale sub președința d-lui șșpan conte Stefan Lazar, pe la ora 12½ s'a cetit de cătră d-l protonot. onor. Jekelius, petițiunea comitatului Treiscaune cătră guvern și dietă prin care se cere modificarea artioulului de lege 44 din 1868. În legătură cu această adresă s'a cetit și propunerea, ce o face comisiunea permanentă cu privire la ea. După-ce aceste două acte s'au cetit numai în limba germană și maghiară, s'a cerut din partea membrilor români a-se ceti și în limba română, ceea-ce s'a și făcut.

Majoritatea comisiunei permanente a fost pentru a-se trece la ordinea zilei peste representațiunea comitatului Treiscaune, pe lângă motivarea propusă de d-l avocat Adam. Minoritatea a cerut să se elimineze pasagele din motivare, cari vorbesc de nerespectarea legii de naționalitate.

Modificarea cerută s'a admis și astfel

majoritatea comisiunei a decis trecerea la ordinea zilei, pe lângă următoarea

Motivare.

Art. de lege XII din 1848 asupra uniunei Ungariei cu Transilvania, stabilesc ca principiu conducător în § 5:

„Ungaria e gata a primi și a susține toate legile și libertățile diferite ale Ardealului, cari pe lângă aceea, că nu împiedecă deplina uniune, favorisează libertatea națiunii și egalitatea de drept“.

Înalta ordonanță Palatinală dela 19 Iunie 1848 Nr. 367, care în urma sancțiunii proiectului de lege asupra uniunii marelui principat al Transilvaniei cu Ungaria Nr. 3210/1848 a sancționat legea electorală, țice la încheiere:

„Că alegerea deputaților țării s'a dispus a-se face imediat, prin urmare toate obiectele ce sunt încă în curs și în discuțiune, sunt a se aduce înaintea dietei comune, unde vor fi decise pe baza dreptății și echității eterne, cu iubire frățescă și cu totală cruțare a drepturilor și intereselor umane și cetățenesci“.

Art. de lege XLIII asupra regulării detaliate a uniunei Ungariei și Transilvaniei și art. de lege XLIV asupra egalei îndreptățiri a naționalităților, au fost în anul 1868 — în aceeași zi, 6 Decembrie 1868 sancționate și în aceeași zi 6 Decembrie 1868 — promulgate ca legi fundamentale.

Adecea deja s'a procedat chiar pe calea de ordinațiune a organelor inferioare în contra legii asupra egalei îndreptățiri a naționalităților.

Nu voim însă de a ne pronunța în privința acésta cu ocaziunea de față, de-ore-ce voim să rămânem strict la obiect, dér trebuie să luăm poziția hotărâtă în contra representațiunii comitatului Treiscaune.

După priceperea și dorința noastră, tocmai așa de puțin e admis a se sgudui legea fundamentală XLIV din 1868, ca și art. de lege VII din 1848, care conține uniunea Ungariei cu Ardealul.

Or-ice schimbare în sensul representației din Treiscaune, se contrariază cu dreptatea și echitatea eternă și nu procede cu iubire frățescă și cu deplină cruțare a

drepturilor și intereselor umane și cetățenesci, pôte deci să aducă cu sine numai nemulțumirea unei mari părți de cetățeni ungari și bunți patrioți, și prin urmare este a-se evita în interesul bine înțeles al patriei noastre iubite ungare.

Mai presupunem încă, că Escelența Sa d-l ministru-președinte ung., a căreia devisă: „drept, lege și dreptate“ a mulțumit așa de mult cele mai estinse cercuri ale frumoșei noastre patrii, că politicianii înțelepți, diriguitorii și conducătorii vor declara de neadmisibilă o astfel de schimbare a art. de lege XLIV din 1868, cum este dorită de representața municipală din Treiscaune.

Cel dintăi a cerut cuvântul membrul român al adunării Dr. A. Mureșianu pentru a face, în numele membrilor români ai representației comitatense, o contra-propunere, pe care a introdus-o printr'un discurs cam de următorul cuprins:

Onorată adunare generală!

Adresa, prin care se comunică congregației noastre petițiunea comitatului Treiscaune, prezentată guvernului și dietei, nu ne mai surprinde. Acésta adresă-petițiune a trecut deja prin retorta unui număr considerabil de congregațiuni municipale și de luni de zile s'a lătit ou iutea fulgerului faima despre intențiunile dușmănoșe, ce le are față cu popóarele nemaghiare.

„Delendam esse!“ strigă corul șovinismului nerăbdător dela Carpați până la Laita, dela Sepsi-Sân-Georgiu până la Pojua. Hibrida creațiune a dietei din 1868 numită „lege pentru egala îndreptățire a naționalităților“, a fost încă dela nascerea ei destinată de cătră cei ce au creat-o de a se prăpădi cu zile. Acésta lege dimpreună cu modul cum a fost practică de atunci încóce până în ziua de ađi, formeză nota caracteristică a nesincerului și falsului liberalism unguresc. Și în privința acésta nică petițiunea comitatului vecin secuiesc, care cere pe față și fără înconjur abrogarea tuturor dispozițiunilor ei favorabile naționalităților, nu constituie o abatere, de-ore-ce, deși țintesc direct la totala delăturare a art. de lege 44 din 1868, totuși își dá aerul de a voi numai o modificare a lui.

Intr'un pasagiú petițiunea secuéscă

țice, că amintitul artioul de lege „s'a creat în aurora vieții constituționale ungare“ (alkotmányos életünk hajnalán) și că Maghiarii din îndemn propriu l'au creat la 1868 având considerațiunii pentru cetățenii comitatelor și orașelor locuite de naționalități, ca să nu fiă eschiși dela serviciul public din cauză, că nu sciau unguresce.

Care a fost însă realitatea lucrului în aurora vieții constituționale ungare? Guvernul unguresc, care a fost instituit după încheierea pactului dualist la 1867, a aflat atunci naționalitățile într'o stare de progres al dezvoltării lor naționale și al exercitărei dreptului lor de limbă. În Ardeal națiunile politice ale țării, între cari fusesse ou căți-va ani înainte înarticulată prin lege și națiunea română, se bucurau de o deplină egală îndreptățire a limbei lor în toate afacerile publice. Fie-care din membrii mai în etate ai acestei congregațiuni își va aduce aminte, cum atunci în administrația și în justiția, precum și la guvernul țării se foloseau toate trei limbile ei, fără ca printr'asta să se simță cea mai mică scădere în administrațiunea de stat. La rândul lor popóarele nemaghiare din Banat și Țera ungurescă se bucurau la 1868 de o folosire estinsă a drepturilor cetățenesci și exercitau de fapt, sub sistemul de guvernare conciliant de atunci, dreptul lor de limbă în măsură mult mai mare ca oră și când după aceea.

Adevărat, că Maghiarii singuri au votat legea de naționalitate și cea mai bună dovadă pentru acésta este, că au și compus-o așa cum lor le-a venit mai la socotélă. Cu toate acestea nu se pôte nici decum țice, că au adus-o ca un dar făcut naționalităților, ci în realitate au adus-o mai mult de silă decât de bună voiă.

Să ne aducem aminte, că și coróna avea un angajament față cu popóarele nemaghiare prin aceea, că le promisese intr'un fel séu altul de-a ține sémă, la nouele alcătuirii, de drepturile de cari s'au bucurat până atunci. Era dér o presiune de sus și era și o presiune de jos, fiind-că națiunile nemaghiare erau foarte nemulțumite cu acele schimbări și în deosebi și cu legea de naționalitate. Se scie, cum acésta lege, când era încă proiect și s'a desbătut în dietă, a fost combătută de cătră toți deputații

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Revedere.

Era iubirea lor dintăi.... o dragoste de școlă.

Curată ca faptul dimineții, dulce ca glasul, care desmiardă, nevinovată ca luna, și frumoșă.... ca amăgirea dintăi.

Îi chema Ioan și Maria și 'n gândul lor se desmierdau „Ionel“ și „Marióra“.

...Și-apoi s'au despărțit, și dér mușenia lor, când și-au dat mâna, a fost măr-turisirea dragostei.

Ionel a plecat în străinătate, în oceanul de lumină și petreceri, care se chiamă Paris. Și luându-și rămas bun de casă, s'a desfăcut și de acel timp scaldat în bratec de flori, când cetesci „patimele junelui Werther“ și te cređi însu-ți nefericitul june.

Și vremea, bėtrânul dascál plictisit de rostul lui lumesc, l'a învățat ce-i tineretăea.

Ionel a sorbit din farmecul vieții sbuciumate, însetat de noul ei, însetoșat și mai mult după fie-care dorință stimpărată. Și a uitat pe Marióra pentru patima unei îmbrățișări cumpărate.... séu de-și mai aduce aminte de ea, era ca să ridă de stângăcia întăei sale iubiri.

Și patru ani au trecut așa, patru ani, pe cari petrecerile i-a prefăcut în patru olope, topindu-i, cum topește sórele de vară un nor din înălțime.... pe neobservate... fără de urmă.

Și totuși a avut și césurii grele Ionel în anii aceștia. Séra, de multe ori, când obosit de muncă se 'ntorcea acasă și aprindea lampa, lumina ei sarbățică îi arăta păreții odăii sale triste. Nică o scrisóre pe masă, nimic oare să-i amintescă de un suflet de om, cărui e drag. Din umbra celor patru unghiuri ale odăii se desfăcea tristul gol al singurătății lăcașului de om înstrăinat. Dă cerca să alunge copleșitóre intristare a sufletului séu prin amintirea unei cueriri nouă.... atunci se întempla minunea, că în locul ochilor negrii și

plini de scântei ai vre unei franțuzóice, se desliplea din ceta amintirii doi ochi albaștrii și adénci, adénci ca suspinul unui martir.... Marióra, pe care a dat-o uitării, îl privea blândă și ertătoare.

Și 'n patru ani de patru ori a fost Crăciun.... și Paști de patru ori. Opt zile grele pentru cei ce-s în străini. Căci Moș Crăciun, când se cobórá pe pământ, aduce totă poesia ernii „de acasă“. Și Paștile sunt Prier, ce te-a legănat de atâtea ori în raii de primăvară. Și tu nu poți să te alipesci de cei ce te iubesc, să plângi de fericire, că-i veđi pe toți ai tăi sfințiți de același Crist ce nasce; și nu poți să alergi în larg, să strângi mâna la prieten, spunându-le înduioșat: „Christos a înviat!“

Un dor nebun îl cuprindea atunci, un dor de casă.... și odat' s'a reintors Ionel.

* *

Era un bal când s'a 'ntelnit cu Marióra.

Nu se schirabase mult, atât, că patru

ani au scos din pup o flóre. Codana cea bălae de cinc-spre-dece ani era acum fată de mărítat. Dér în ochii ei albaștrii și 'n gura-i neatinsă, era același ris de atunci, copilăresc, nevinovat, curat ca o scântee.

Ionel când a veđut-o așa simți, în piept năvală, cum n'a simțit în viața sa. Iubia, din nou iubea cu adevărat pe fosta sa iubită; de fericire ar fi țipat: „tu dragă!“ și în genunchi i-ar fi căđut, șoptindu-i „sfântă, sfântă!“.... dér când s'a dus la ea și-i întinse mâna, s'a înroșit și el ca ea și n'au scuit ce se-și spună.

Și-apoi o glumă a ajuns, ca „se-și aducă aminte“.... și valsul li-a împrumutat gândirii ritmu-i fermecat....

„O, cât vei fi veđut de mult în patru ani. Eu n'ăși soi ce se-ți spun nimic schimbat p'acici. Paris..... Vorbesce-mi de Paris!“

„Parisul, domnișórá, e raii când țil închipuesci, și-i iad când ești în ei“....

Și tot vorbea, vorbea mereu Ionelul fermecat și nu a prins de veste, că Marióra l'a întrerupt ca din senin: „Ce fericită's

naționalităților fără deosebire. Atunci chiar și Sași Ardeleni, care și-au împăcat cu ea cum s'au împăcat, o combăteau energie și cereau corectura ei în favorul naționalităților.

Ideia, de care e condusă petiția comitatului Treiscaune, că ceea-ce Maghiarii au dat ei de ei, pot să retragă tot ei, a devenit generală la toți șovinistii și caracterisază pasul celor dela Seps-St-György, care și sosit momentul pentru această. Dér ore nu la nimicirea succesivă a legii naționalităților au țintit toate faptele adversarilor existenței noastre naționale și mai ales toate legile de maghiarizare, ce s'au adus de vre-o 20 de ani încôce, care au făcut teribile spărturi în legea naționalităților?

În cei doi-spre dece ani dintâi, așa dăsa eră deak-istă, mergeau toate mai domol, dér la 1879 s'a inaugurat direcțiunea fațăș opusă legii naționalităților și Coloman Tisza a desfășurat drapelul șovinismului, pe care sta scris: „sdrobirea naționalităților“. Cei-ce au luptat în contra legii naționalităților la 1868 și după-aceea, au prevădit, că lucrurile au să ajungă aci.

Vorbitorul citază, ca martor clasic chiar și din sinul Maghiarilor,—pentru constatarea faptului, că prin legea privitoare la introducerea forțată a studiului limbii maghiare în școlile populare nemaghiare Maghiarii dela cârma au rupt-o cu politica mai conciliantă de naționalitate din periodul întâi și au inaugurat era maghiarisării violente — pe fostul deputat Ludovic Mocsary, singurul, care a avut curajul de-a combate în dietă nisuițele de maghiarizare forțată. El a constatat, ca și vorbitorii naționalităților, că după art. de lege XLIV dela 1868, nu-i de lipsă ca locuitorii tuturor naționalităților să-și însușescă limba maghiară, căci acolo se prevede, că în afacerile lor publice pot procede în limba lor proprie. Și étă, că se implinesce prețicerea lui, că prin legea de maghiarizare dela 1879 se va pregăti tărâmul pentru adversarii legii de naționalitate dela 1868 și va sosi un timp, când ei vor dice: acum are făcine ocaziune de a învăța limba maghiară, decî acum se pot delătura dispozițiunile legii dela 1868.

Toomai așa dăo ați cei dela Seps-St-György, accentuând în petițiunea lor, că de 32 de ani statul jertfese milioane pe fi-oare au pentru învățarea limbii maghiare și că și în școlile naționalităților studiul limbii maghiare s'a făcut obligator prin lege, decî nici un cetățen nu se pôte plânge, decî din vina lui este eliminat din serviciul public, fiind-că nu cunoșce limba maghiară.

Ce cutezanță, ce sfidare a insinua naționalităților, că fiind constrinse a cheltui și ele milioane pentru studiul forțat al limbii maghiare, și-au pierdut dreptul de-a mai trăi și de a-se mai dezvoltă cu limba lor proprie maternă și s'au condamnat pe sine ca cu banii și cu munca lor proprie să-și pregătescă nimicirea lor, mormântul existenței lor naționale.

ați!“... și n'a băgat de seamă, cum s'a făcut că a început de-odată să-i vorbescă: „Cât ești de bun! Vreau să te am de prieten, să-ți spun ce am pe suflet!“—„O spune!“ i-a șoptit Ionel, ér ea: „Iubesc...“

Dér valsul a încetat și ca trezită dintr'un vis, ea dîse: „Lasă, mai târziu am să-ți mai spun și restul. Găcesce pân'atuncea!“ și uitându-se cu ochi miși la el s'a desfăcut de braț și a plecat la masa.

Ionel simți, că-l amefeso cuvintele din urmă și fericit s'a tras în colț sorbind-o din privire. Ea nu-l uitase 'n patru ani și-l mai iubea și acum!...

Un ofițer pomăzuit și soos ca din cutiă „vorbesce“ Mariórei și o cuprinde în cetinel ca s'o avente legănat în tactul de mazurcă. Și când ajung în fața lui, suride Marióra și 'n trecet, aplecând spre el căpșoru-i de crăiesă, îi spune 'ncet: „Mișelule, așa-i că m'ai găcit?“

Sex. Til.

Cei din Treiscaune, care în patima lor nu vęd mai departe, decăt le ajunge lungul nasului, ațîțați la estrem de doctrinele presei șoviniste, care speculează patriotismul în direcțiunea această pernicioasă existenței naționale a popórelor nemaghiare, cred, că este așa ușor de a pregăti printr'o astfel de adresă-circulară către comitatele din totă țera, despnierea a milioane de cetățeni de drepturile, ce li-se cuvin și din care numai o parte foarte minimă a fost prevădită în legea din cestiune.

Nu prin adrese, representațiunii și petițiunii la comitate, la guvern și la dietă se pôte regula vre-odată grava cestiune a naționalităților, a căreia soluțiune la începutul secolului al XX-lea se impune cu necesitate; nici prin aceea, că dieta ar decide să retragă pretinsul „dar“, ce l'a făcut naționalităților. Causa cea mare a dreptății și libertății nu se pôte rezolva prin votare în corpurile reprezentative, în care naționalitățile nici nu sunt reprezentate. Încă de aici încolo are să urmeze lupta decisivă, care nu pôte eși, decăt în favorul popórelor nedreptățite. Cei ce au întrebunțat așa de rău un lung timp de pace și de favorabile constelațiuni se nu se încredă așa de mult, căci pot sosi și timpuri vi-foroșe.

Ar trebui să ridem și să trecem cu dispreț peste nebuna încercare a Sécuilor din comitatul vecin, decă nu ar fi atât de primejdiosă pentru pacea și liniștea dintre popóre și decă nu ar ațîța spiritele atât de tare.

Insuși ministru-președinte Szell a aflat cu cale a declara în dietă, că o astfel de ațîțare cauzată prin cererea de a cassa legea naționalităților, nu pôte în jurstările date să fiă o politică oportună pentru guvernul unguresc. Este regretabil însă, că ministru-președinte a evitat de a se pronunța categoric anume în cestiunea „modificării“ sulevate de comitatul Treiscaune și e și mai regretabil și straniu, când vedem, că cei din fruntea comitatelor, între care chiar șișpani numiți de d-l Szell, ca cel dela Arad, nu se sfiesc de a părtini și sprijini pasul celor din Treiscaune.

Orî cum ar ongeta guvernul asupra pasului Sécuilor, fapt este și rămâne, că prin acest pas se sfruntază și se provocă naționalitățile și se turbură spiritele în țera. De aceea vorbitorul nu consimte a se propunerea comisiei permanente de a se trece la ordinea zilei peste adresa comitatului Treiscaune, ci cere reprobarea și respingerea ei. Face decî, în numele membrilor români ai congregației, următorea

Contra-propunere :

Petițiunea congregației comitatului Treiscaune dela 12 Oct. 1900 adresată dietei și guvernului, cere modificarea articolului de lege 44 din 1868 în acel înțeles, ca dreptul de limbă, stabilit prin acea lege în favorul naționalităților nemaghiare, să fiă suprimat cu desevîrșire, lăsându-se acestor naționalități numai puțința de-a se folosi de propria lor limbă maternă în comunicarea verbală cu autoritățile.

Prin această petițiune congregația comitatului Treiscaune atacă dreptul de limbă al naționalităților, întru cât — deși în măsură foarte restrinsă și neindestulitoare — el este stabilit prin legea fundamentală art. 44 din 1868, care s'a adus de către dietă cu pretenția de-a fi un fel de echivalent pentru drepturile desființate ale națunilor din Transilvania și ale naționalităților din Bănat și Țera ungruresă, și despre care lege coróna a constatat în discursul tronului dela 10 Dec. 1868, că „prin ea statul asigură fiă-cărui cetățen libertatea și dezvoltarea limbii sale materne în mod egal“.

Dér petițiunea congregației comitatului Treiscaune atacă și principiul de egală îndreptățire a naționalităților. Art. de lege 44 din 1868, deși conține numai nise sfărmituri din drepturile, ce se cuvin naționalităților nemaghiare, și cu toate că și aceste sfărmituri prin practica sistemului de guvernare sunt ignorate și desființate, ba de un timp încôce, cu provocare chiar la § 1 al acestei legi, naționalitățile nemaghiare

sunt despoiate de dreptul de liberă intruire și de dreptul constituțional de a-se constitui în partide politice pe baza naționalității, totuși această lege, cel puțin în titlul său, recunoșce principiul de egală îndreptățire a naționalităților.

Prin intențiunea de-a despoia naționalitățile nemaghiare din acest stat de drepturile lor firesci și positive, ba chiar și de libertatea lor cetățenescă, petițiunea comitatului Treiscaune contribuie în chip inevitabil la conturbarea păcii și liniștei dintre popórele statului și tunde a duce la estrem încordarea, ce a ajuns deja atât de mare din cauza nenorocitelor nisuițe de maghiarizare.

Ast-fel pasul făcut de comitatul Treiscaune vrea să zădărnicescă chiar și posibilitatea de-a se mai valora pe viitor în acest stat egală îndreptățire națională, pentru a căreia realizare am luptat și luptăm și noi Români pe temelul principiului etern de libertate, egalitate și fraternitate, pe care se întemeiază și programul nostru politic din 1881.

Din toate aceste considerațiuni representații români ai acestui comitat considerăm petițiunea comitatului Treiscaune ca o manifestațiune dușmănoasă existenței noastre naționale, ca un act îndreptat în contra libertății și a dezvoltării limbii noastre materne și a tuturor celorlalte naționalități nemaghiare conlocuitoare. Conduși de adevăratul patriotism, ne vedem decî constrinși a propune, ca congregația comitatului Brașov să decidă :

Adunarea generală reprobă și respinge petițiunea-adresă a comitatului Treiscaune, fiind-că este îndreptată în contra libertății, a dreptului de limbă și a egalei îndreptățiri a popórelor nemaghiare din statul ungar.

*

După Dr. A. Mureșianu, a vorbit avocatul Adam din partea Sașilor susținând propunerea sa adoptată de comisiunea permanentă. Apoi a vorbit directorul școlii reale de stat Orban din partea maghiară pentru trecerea la ordinea zilei fără motivare, și în fine avocatul I. Lengeru și profesorul V. Goldiș, acești doi din urmă pentru contra-propunere.

Amănunte vor urma.

Cestiunea incompatibilității. În ședința de Marți a dietei s'a început dezbaterea pe paragrafi a proiectului. În decursul dezbaterii primilor trei paragrafi s'au propus sumă de amendamente. S'au aflat deputați, care au votat în sensul de-a nu se da mandate nici chiar miniștrilor. *Csaszvolszky* a propus, ca afară de miniștrii și câte-un secretar, cei numiți în posturi de către corónă seu guvern să nu pótă primi mandat. — Col. *Szell* a fost contra, mai ales în ce priveșce pe profesorii universitari; față de aceștia proiectul face excepțiune, fiind-că ei „implinesc o misiune culturală.“ — *Hollo* a propus, ca în timpul de putăției, seu trei ani după-ce i-a expirat cuiva mandatul, să nu pótă primi post, ce atărna dela numirea guvernului — *C. Szell* dîse, că în interesul administrațiunii nu pôte primi propunerea. — La §. 2 *Barabas* propune, ca consilierii intimi secreți și camerarii ces. și reg. să fiă eschiși din cameră, fiind-că în împrejurări grele pentru țera ei nu se pot manifesta liber, cum cere interesul „națiunii“. — *Szell* e contra propunerii. — *Rakovszky* e pentru propunere, deși însuși e camerar. — La §. 3 *Polonyi* propune, ca nici cei ce sunt în serviciu activ la gendarmeria să nu pótă fi deputați, propunere de prisos, după-ce gendarmii sunt slujbașii statului și în calitatea această nu pot fi deputați. — *Rakovszky* propune, ca §-l să se întregescă cu adausul, ca deputații să nu pótă iscali hărțile de afaceri ale societăților comerciale și reclamele. Cu mult sarcasm el face descoperirea, că deputatul Aranyi Miksa a iscalit un anunț al societății de asigurare „Newyork“ publicat într'o fôie germană din Brașov și se iscalise ca „Landtagsabgeordneter“, anunțul fiind datat din *Ofen-Pest* pentru *Kronstadt*. „Étă la ce rezultat am ajuns — esclamă vorbitorul — cu aducerea legii asupra numelor

de localități“. Nimeni să nu folosescă pentru speculațiuni calitatea sa de deputat și să nu angajeze publicul prin ea. — Col. *Szell* recunoșce, că oasul din Brașov a fost necorect, de aici însă nu urmăză ceea-ce propune *Rakovszky*. — *Aranyi* se esplică dîcend, că nicî-odată n'a vęcut fôia brașovenă, la care s'a făcut convocare, și că agentul societății a lucrat de capul lui când a publicat anunțul.

De va merge desbaterea tot așa de „scrupulos“, atunci ea de sigur va fi mai lungă de cum se credea după desbaterea generală, ba pôte fi chiar șgomotôsă, căci paragrafi cei mult dificilați urmăză numai de aici înainte.

Din Bucovina. Deși diarele bucovinene, fără deosebire de colóre politică, nu se exprimă în mod franc, totuși lupta electorală a început deja. Partidele politice au început a lansa candidaturile pentru mandatul devenit vacant în „Reichsrath“-ul din Viena prin mórtea deputatului Isopescu. Grupul democrat-național va avé să decidă între candidatura d-lui Dr. G. *Popovici* și aceea a baronului Eud. *Hormuzaki*. D. *Popovici*, care a jucat un important rol în ultimele evenimente din Bucovina, e foarte popular și are pentru sine masele poporului; dér are desavantajul a fi desagreat în cercurile boerime bucovinene. Baronul *Hormuzaki* nu are acest desavantaj. Încurând comitetul central al partidului național-democrat va decide. Cine va fi contra-candidatul guvernatorului Bourguignon nu se șcic încă. S'au lansat pân'acum numele următore: archimandritul Ciuntuleac; Isopescu, fiul; Tudor cav. de Flondor; Ilarion Onciul.

Presă străină și întrevedere din Abbazia.

„*Tribuna*“ din Roma dă mare importanță întâlnirii celor doi monarhi în Abbazia. Diarul italian arată asupra pericolului, ce amenință România și Grecia din partea agitațiunii bulgare în Macedonia. Întâlnirea celor doi regi, dîce „*Tribuna*“, s'a întâmplat îndată după-ce s'a făcut cunoscut la Petersburg visita regelui Serbiei la curtea rusescă. România și Grecia soui foarte bine, că vor urma politica cea mai bună, decă se vor alătura puterilor din alianța triplă.

„*Kölnische Zeitung*“ scrie următorele: Apropierea această este un eveniment cu care se va șocoti în viitor, la nici un cas însă în înțelesul, că el ar fi o trăsătură de șah ascunsă a triplei alianțe în contra influenței Rusiei în Peninsula balcanică. Întâlnirea celor doi regi o caracterisază tot acel spirit, care a distins și până acum politica României. Evenimentul acesta nu pôte să îngrijescă dér nici decăt pe acela, care voesce într'adevăr, ca în partea sud-ostioă a Europei pacea să se mențină și mai departe.

Diarul „*Novosti*“ publică un important articol asupra întrevederii Regelui României cu Regele Greciei.

Diarul rus dîce, că decă ar trebui să se dea creșemânt diarelor austriace, care și de astădată vor să facă din întrevedere dela Abbazia o armă pentru apărarea politicii austro-ungare, rezultatul întrevederii în cestiune ar fi de natură a contrabalansa preponderanța statelor slave în Peninsula balcanică, cu alte vorbe tendința este de a forma în mod artificial un fel de antagonism între națiunile slave și cele neslave din Peninsula, seu cel puțin de-a face să creșcă acest antagonism în sensul, că pe când grupul slav se bucură de protecțiunea Rusiei, grupul celălalt s'ar adăposti sub aripel Austriei. Chiar faptul, că întrevedere are loc într'un oraș din Austria, pare că confirmă toate aceste bănueli.

Totuși decă se esaminează mai de aproape relațiunile reciproce ale statelor din Balcani între ele și în raporturile lor cu Rusia, se va ajunge la rezultatul, că conolușiunile presei austriace sunt neîntemeiate. Înainte de toate trebușce observat, că înțelegerea ruso-austriacă din 1897 rămâne în vîgóre și nu este nici un cuvânt de-a crede, că ea și-a isprăvit rolul.

Înțelegerea ruso-austriacă nu comportă nici o împărțire de sferă de acțiune

ale celor două mari puteri; ea garantează însă menținerea *statului quo* în Peninsula balcanică.

De sigur, că înțelegerea din 1897 provocase unele nemulțumiri în sinul popoarelor balcanice; acestea încă au trebuit să se resemneze și a-se împăca cu starea lucrurilor convingându-se, că prima grijă a puterilor este menținerea ordinii în orientul Europei și că această grijă primăză cu desăvârșire asupra antagonismului ruso-austriac, care ar pute pune în flacără Peninsula balcanică, în care cas interesele rusești și austriace, precum și interesele statelor balcanice ar fi periclitare.

În perioada, care a început la 1876, cestiunea bulgară era pe punctul de-a provoca un război european. Tota lumea își aduce aminte încercările nenorocite de atunci făcute în această privință de omenii politici austriaci și germani. Trebuie să nădăjduim, că aceste încercări nu se vor mai repeta pe teritoriul României și al Greciei.

Raporturile Greciei și ale României cu Rusia sunt perfect de amicale. Rusia a jucat un rol important în emanciparea popoarelor grec și român de sub jugul musulman. Grecia și România, cu toate sforțările lor, n'ar fi ajuns să se libereze fără concursul Rusiei. Pe-de altă parte nimeni n'ar pute să afirme, că Rusia măturăsece celor două state mai puțin simpatia, decât Sârbiei, Muntenegrului și Bulgariei.

„*Novosti*” termină spunând, că înțelegerea celor doi regi trebuie să aibă alte motive mult mai importante, decât de a face o diviziune în înțelegerea austro-rusă din 1897. Nu trebuie să uităm, că Grecia și România au în Macedonia consăngerit atât prin sânge, cât și prin religie. Este d'or fi-riesc ca cei doi regi să dorască să se înțeleagă personal asupra unei acțiuni comune în cestiunea macedonă, ceea-ce e un drept strict al lor, cu atât mai mult, că propaganda bulgară în Macedonia este foarte prejudiciabilă intereselor grecești, românesci și sârbesci. Cestiunea macedoneană este departe de a-și găsi soluțiunea. *Intâlnirea dela Abbazia* poate însă procura un prilej pentru o înțelegere generală a tuturor puterilor în această cestiune. În tot cazul, ar fi nedrept să atribuim acestei întâlniri semnificarea pe care presa austriacă se silose să i-o dea.

Din străinătate.

Principele bulgar și țarul. Din incidentul punerii pietrii fundamentale la monumentul, ce se va ridica în Sofia țarul Alexandru II, principele Ferdinand a trimis țarului Nicolae II următoarea telegramă:

„Ați întreaga națiune bulgară își unesc toate gândirile și simțămintele ei în capitala mea, unde se pune piatră fundamentală monumentului, care eternizează memoria bunicului Majestății Văstre și a liberatorului neuitat al poporului bulgar, și Vă asigur, că sentimentele de cea mai adâncă grațitudine și devotament, ce le exprimă sârbătorea de azi, vor rămâne pe veci în inimile noastre față de Majestatea Ta, nepotul țarului liberator.”

Țarul Nicolae II. a răspuns următoarele:

„Punerea pietrii fundamentale la monumentul țarului Alexandru II m'a îmbucurat foarte mult, fiind o dovadă de amintirea poporului bulgar, căruia neuitatul meu bunic i-a dat viață independentă. Scirea despre sârbătorea aranjată în Sofia va produce un viu ecou în întreaga Rusie. Mulțumesc din inimă Alteței Văstre pentru sentimentele cărora le-ai dat expresiune în telegrama Văstră, în numele Vostru și al poporului bulgar.

Puterea militară a Franței. Vorbind la un banchet în Lyon, Lanessan, ministrul marinei, a declarat, că guvernul a făcut pentru armată și marieă jumătate din ceea-ce s'a făcut de 30 de ani de către Republică. Fără a aminti de amintirile dureroase, cari dovedesc atât de crud părăsirea în care al doilea imperiu a lăsat forțele militare și maritime, trebuie amintit, dișe ministrul, sacrificiile făcute de republică pentru apărarea țării. Oratorul espune aceste sacrificii și adaugă: „Avem pușca și tunul cele mai perfecționate din câte sunt cunoscute; hotarele noastre sunt apărute de forturi construite după știința cea mai recentă; armata noastră e destul de numeroasă și destul de instruită spre a pute răspunde tuturor necesităților unui

război. Dacă programul guvernului va fi executat, vom pute la finele anului 1906 privi cu sânge rece toate eventualitățile viitorului”. Ministrul a exprimat speranța, că armata și marina vor rămâne credincioase instituțiilor lor ce țera și-a dat.

Un discurs al lui Salisbury. La banchetul unioniștilor din Londra, marchisul de Salisbury a rostit un discurs dișend, că războiul din Africa a dovedit (!) puterea de care dispune Anglia. Pașea este acum asigurată (??) mai mult decât ori când. Sacrificiile Angliei au dat ca rezultat, că toate puterile lumii soiu, că ar provoca vrășmașul cel mai teribil, dacă ar provoca pe Anglia.

Cestiunea poștelor străine în Turcia. Se telegrafază din Constantinopol, că svonorurile după cari Pôrta ar avé să conteze pe sprijinul unei puteri în conflictul poștelor, sunt cu desăvârșire nefundate. Rusia nu primesce coletele prin căile ferate orientale; Italia n'are poștă în Turcia; aceste două puteri însă participă la toate demersurile făcute de ambasadele direct interesate. Pôrta nu pôte modifica vederile exprimate ambasadorilor, fiind-că aceștia au înapoiat lui Tevfik pașea notele precedente în cestiunea poștelor în Turcia. Expedițiunea coletelor poștale din străinătate pentru Constantinopol și din Constantinopol pentru Europa continuă într'un mod normal în biurourile străine, d'or expedițiunea coletelor poște otomane e aprôpe cu totul intreruptă.

SCIRILE DILEI.

— 3 (16) Mai.

Sinodul României. Alaltăeri s'a deschis sesiunea de primăvară a Sf. Sinod. La ôrele 10 dimineața s'a oficiat la Metropoliă un Te Deum, la care au asistat d-l Sp. Haret, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, și membrii sf. Sinod. După Te Deum, d-l ministru și înalții prelați s'au dus în localul sf. Sinod, unde d-l Haret a cetit decretul de convocare a sesiunii. Ședința s'a ținut sub președinția I. P. S. Sale Metropolitului Primat. Au lipsit I. P. S. Sa Metropolitul Moldovei și P. S. S. Archie-reul Pimen Georgescu Pitișeanul. S'a dat cetire sumarului ultimei ședințe a sesiunii de toamnă și s'a ales P. S. Achieru Sofronie Vulpeșcu, ca membru în comisiile pentru cercetarea cârților bisericesci și luării socotelilor tipografiei pentru tipărirea cârților bisericesci, în locul decedatului Episcop Silvestru. Viitôrea ședință se va ține mane.

Codul civil ungar. În ministeriul de justiție a fost compus un proiect voluminos despre procedura judecătoreșă în procesele civile, care a apărut și în tipar. Fiind-că din mai multe părți s'au ridicat voci în contra unor dispozițiuni cuprinse în el, ministrul de justiție a convocat pe 21 Mai o anchetă în Budapesta, invitând să facă parte din anchetă și pe domnul Iosif Pop, jude la Curiă.

O Româncă — premiată la universitatea din Budapesta. Lună s'au împlinit 266 ani dela punerea pietrii fundamentale a universității din Budapesta. Din acest privilegiu s'a ținut serviciu divin în biserica universității, după care a urmat ședință festivă în sala casei orașului. Cu această ocaziunea s'au distribuit între universitarii premiile pentru temele de concurs și cele pentru deosebită diligență din partea universitarilor. Intre cei premiați e și domnișora Valeria Curtușiu, fiica avocatului Curtușiu din Arad. D-șora Curtușiu studiază medicina.

Esportul zahărului român. După datele oficiose ale consulatului austro-ungar, în luna Aprilie s'au esportat prin punctul Constanța 1199 tone zahăr român (dintre cari 141 tone pentru Bulgaria), pe când în luna Martie s'a esportat prin Constanța numai 525 tone zahăr român. În timpul din urmă zahărul român face mare concurență mai ales pe piețele orientale.

Secarea lacului Zuyder. Locuitorii din Olanda își dau silința a îndeplini munca cea mai mare din lume. Anume ei voesc să sece lacul Zuyder și să-l prefacă în teren bun de cultivat. Acest lac, mai bine diș golf, deja de veacuri a stricat mai mult locuitorilor, decât a folosit. Navigația abia se pôte face, într'atât e de mocirlos, afară de aceea locuitorii de pe lângă țerm sufer mult în urma esundărilor. Deja de mult timp a fost plănuită ridicarea unei umpluturi, începând dela siulul Yissel până la peninsula Enkhuizen, d'or până acum acest plan n'a fost realizat. De cârând însă lucrul a fost luat în mână de câtră inginerul Van der Beur și în urma pășirii sale energice parlamentul olandes a votat suma recerută pentru uriașă lucrare, care în curând va și începe. Plănuita umplutură va avé o lungime de 13 kilometri și 3—6 metri înălțime. Intrégă lucrarea de secare a lacului va dura vre-o 30—35 de ani. În urma acesteia Olanda va câștiga un tereu productiv de 200,000 hectare și astfel pe lângă cele 11 provincii se va mai înființa una. Umplutura lacului se va înălța la 5-5 metri de-asupra nivelului orașului Amsterdam, așa că va pute rezista valurilor mării chiar și în cele mai vehemente furtuni. Cheltuelile stabilite sunt de 480 milioane corone. Locul productiv ce-l vor câștiga, este prețuit cu câte 4000 cor. pe hectar, întreg valoréză 800 milioane cor. Acest lac din când în când a causat multe pagube, la 1885, când ezătură a fost stricată de apă, au fost inecați 371 de omeni, și pagubele s'au urcat la 28 milioane cor.

Note și discusiuni.

Érași „insurare”.

(Răspuns d-lui S. Pușcariu.)

(Continuare.)

Tot limbistica ne îndreptășese la o concluziune tocmai contrară referitor la cealaltă sferă de îndeletnicire a poporului nostru: *agricultura*.

Cel puțin jumătate, decât nu mai mult, din terminologia românescă a agriculturii e de origine slavonă, ceea-ce dovedesce, că poporul Slavilor a avut important rol și influință determinătoare la perfecționarea și întărirea definitivă a culturii pământului la poporul nostru: semn, că *poporul slav ca popor agricol stăta pe un nivel cultural superior poporului nostru*.¹⁾

Basat pe aceste fapte și concluziuni indiscutabile, am susținut, că decât cuvântul *plug* în limba română e un împrumut din limba vechilor Slavi, *superiori* poporului român în cultivarea pământului, atunci singura deducțiune logică este, că plugul, principalul și exclusivul instrument de arat în agricultură, al cărui grad de perfecțiune tehnică condiționează și progresul, superioritatea în cultura pământului, — a trebuit să treacă dela Slavi la Români și ca noțiune, ca obiect sub forma unui *instrument mai perfect*, pentru-ca să pôtă elimina din practica vieții agricole la Români și apoi și din limba română *aratul* [lat. aratrum] latin mai întâiu ca instrument, și apoi și ca cuvânt.

Față de această aserțiune a mea, d-l P. află de bine a observa, că perderea formei latine **aratu* din aratrum în limba română și înlocuirea ei prin slavicele *plug*, nu e de natură culturală, ci de natură pur limbistică. Substantivul **aratu* a trebuit să dispară din l. română, dișe d-l P., pentru-că altmintrelea s'ar fi confundat cu forma participială *arat* a verbului arare, atât cu funcțiune adjectivală [arat], cât și substantivală [aratul], și cu un ton de prematură triumfare mă intrăbă, că decât e tocmai vorba la adică, de unde știu eu, că *plugul* Slavilor era mai perfect ca tehnică, decât al Românilor?

Răspunsul l-am dat și mai înainte în „modesta” mea notiță, care a provocat „republica” d-lui P. și în același sens l'am codificat și în cele dezvoltate mai sus: poporul român la venirea sa în contact cu

¹⁾ *Hasdeu* în studiul său detaliat: Originea agriculturii la Români. [Col. lui Traian 1874 Nr. 3], basat tocmai pe faptul, că „apropo totalitatea terminologiei agricole a Românilor este curat slavice”, face chiar concluziunea, că originea plugăriei la Români e slavă, așa-dără, că Români au învățat cultura pământului dela Slavi, o hipotesă contra căreia vorbesc în de-ajuns tocmai terminii latini: arare=arare, arie=area, agru [în vechia l. rom.] =ager, trierare=tribulare etc.

Slavii, ca popor *nomad*²⁾ de păstori, fiind inferior în ale agriculturii poporului slav, pentru-ca să se perfecționeze în cultura pământului a trebuit să împrumute dela Slavi înainte de toate un instrument de arat, un plug mai perfect, singurul care condiționează superioritatea în practica agriculturii, ceea-ce de altmintrelea dovedesce și eschiderea din l. rom. a formei lat. **aratu* prin forma slavă cores. *plug*.³⁾

Slavii, omeni pacnici dela fire, deja dela prima ivire a lor în Europa, precum dovedesce comparațiunea limbilor slavice de azi, au fost un popor de agricultori și păstori, cari însă trecuseră deja de mult peste gradul primitiv al unui popor nomad. Detalii despre cultura agricolă a vechilor Slavi se pot ceti în P. I. Șafarik. Anticități slave [„Starozitnosti slovenske”] ed. germ. în Lipsca 1843. — *Irecek*, Geschichte der Bulgaren, Prag 1876. — *Krauss*, Sitte und Branch der Südslawen Wien 1884. — *Krek*, Einleitung in die Slawische Litteraturgeschichte [ed. II. Graz, 1887]. etc. etc. Aici se află și amănunte despre construcțiunea plugului vechilor Slavi.

D'or să rămănem tot la procedura de argumentare, resp. contra-argumentare a d-lui Pușcariu. Ei bine, decât după teoria d-lui P. **aratu* din aratrum a fost eliminat din l. rom. prin duplul omonim verbul *aratu*, — ceea-ce e mai mult ca problematic și din punct de vedere limbistic—atunci numările latine ale părților constitutive ale plugului: *buris*, *temo*, *dentale*, *vomer*, *auris*, *stiva*⁴⁾ etc. cari toate fără excepție au dispărut din l. română, înlocuite fiind cu *s'avismele*: *cobilă* [trăncire dela charrue], *grindei* [axe dela charrue], *cornană* [oreille] *plasă* [tailloir],⁵⁾ apoi *poting* etc. încă au fost eliminate prin alte omonime corespondătoare?

Acăsta nu o pôte afirma nimeni, și prin urmare nici d-l P., pentru-că l. românescă nu cunoșce nici o formă corespondătoare celor latinesci citate mai sus.

Pentru-ce au fost deci înlocuite prin slavismele *cobilă*, *grindei* etc.? Singurul răspuns plausibil: Din aceleași motive, din cari **aratu*, numele latin al instrumentului a fost înlocuit prin slavicele *plug*.

(Va urma.)

N. Sulică.

SCIRI ULTIME.

Abbazia, 15 Mai. La dejunul, ce a fost dat pe vasul „*Psara*” în onôrea Regelui și Reginei României, regele Greciei ședea între Majestățile Lor. La desert regele George a închinat în sănătatea suveranilor români dișend, că se simte fericit, de a pute să-i salute pentru prima-ôră. Sunt foarte fericit de acăsta, adause regele, și beau în sănătatea MM. LL. Regele Carol și Regina Elisabeta. Musica pe lord a intonat imnul român. — Regele Carol a răspuns dișend, că se felicită de a-se fi întâlnit cu Regele Elinilor, și a b'ut în sănătatea Regelui George și a Reginei Olga, precum și pentru prosperitatea și fericirea poporului grecesc. Musica cuirasatului a intonat imnul grecesc.

Cei doi regi au convorbit în două rânduri; în villa Angiolina și în pădurea din apropiere. Convorbirea din urmă a durat două ôre. Nu se știe nimic pozitiv, care a fost obiectul acestei convorbiri. Se crede însă, că s'au discutat bazele unei înțelegeri asupra încetării oricărui antagonism între Grecia și România în Macedonia, asupra menținerii *statului quo* în Balcani și asupra înbunătățirii relațiilor comerciale și financiare dintre cele două state.

Maj. Sa împăratul Francisc Iosif a adresat Regelui George o telegramă căldurosă, felicitându-l pentru prietinșca sa întâlnire cu Regele Carol pe pământ austriac.

²⁾ Cf. și Miklosich. Die Wanderungen der Rumänen.

³⁾ Un soi de plug fără rôte este rarița séu ralița, ca cuvânt asemenea de origine slavă dela rale=plug.

⁴⁾ Să se vadă în detaliu A. Rich, Illustrirtes Wörterbuch der römischer Alterthümer trad. de C. Müller, 1862 s. v. aratrum.

⁵⁾ Xenop. I. pg. 387.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Teatru român în Braşov.

O societate de diletanţi va reprezenta *Vineri în 4 (17) Maiu* 1901, în sala *Redutei oraşenescă* din loc piessle:

Vacanţii,

comediă originală într'un act, de d-na *Maria Baiulescu.*

Persónele: Iorgu Sergiu, deputat. Mişa soţia sa. Margareta Norin, profesórá. Gogu Vişinescu, procuror. Nicu Dorcean, proprietar. Zoe, soţia sa. Alexandru Vulpescu, Didina, soţia acestuia; prietinií lui Iorgu. Veniamin, servitor la Iorgu Sergiu. — Scena se petrece într'un oraş de provincie din România.

Acesteia îi va premerge:

Între patru ochi,

comediă într'un act de *L. Fulda*, traducere liberă de * * *

Persónele: Dr. Alexandru Manea, medic. Steluşa, soţia lui. Baronul Cornel de Petrov. Avram, servitor. Veta, camerieră.

Preţurile locurilor: Balcon 2 cor. 40 bani, loc numerotat pe galeria 1 cor., fauteuil 2 cor., parchet I. 1 cor. 60 b., parchet II. 1 cor. 20 bani, parterre intrare 60 b., galeria intrare 1 cor., (pentru studenţi 40 bani), parterre înalt 80 b. Bilete se află de vânzare la librăria N. I. Ciurcu şi în ziua de reprezentaţiune la cassa teatrului.

Venitul curat al reprezentaţiunii e destinat pentru scopuri filantropice culturale. Inoeputul la 8 ore s'era.

Cursul pieţei Braşov.

Din 16 Maiu. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român. Cump.	18.—	Vënd.	18.04
Napoleon/or. Cump.	19.06	Vënd.	19.10
Galben Cump.	10.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesco Cump.	127.—	Vënd.	2.57
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	23.65
Lire turcesco Cump.	10.74	Vënd.	21.70
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Nr. 7239—1901.

Licitaţie cu oferte.

Casa oraşenescă din Scheii strada *Caterinei* Nr. 4. — de present căsarmă — e de dat închirie pe timpul *dela 29 Septembrie 1901, până la 29 Septembrie 1903.*

Licitaţia cu oferte se va ţine *Luni în 20 Mai 1901 la 9 ore antemeridiane* în localul oficiului economic oraşenesc.

Tot aci se pot lua în vedere condiţiunile de ofert şi cele contractuale pe timpul de oficiu, adecă: *dela 8—12 ore a. m.*

Ofertele au a se subşterne în scris, timbrate cu 1 corónă, provădute cu vadiu de 10% şi sigilate, la oficiul economic până la 9 ore a. m. a zilei de 20 Maiu a. c.

Afară de acestea oferentul are a declara în ofertul său, că cunoşce condiţiunile şi că li se supune necondiţionat.

Braşov, în 10 Maiu 1901.

140,1—1 *Magistratul oraşenesc.*

Nr. 3998—1901.

PUBLICAŢIUNE

despre măsurarea posterioară a dării de venit clasa a III pe anul 1901.

Din partea subsemnatului perceptor oraşenesc se aduce la cunoştinţa generală, că listele pentru măsurarea de dare pregătite de direcţiunea financiară şi trimise aici cu rezoluţiunea aceleia din 4 Maiu 1901 Nr. 19624/III — cuprindând darea tuturor acelor contribuabili, cari în anul 1901 au început vromeserie supusă dării de venit după clasa a III — se află espuse şi stau la dispoziţiune timp de 8 zile adecă *dela 9—16 Maiu 1901 dela 8—12 ore a. m.* pentru-ca fie-care se le pótă lua în vedere şi se-şi pótă face observările atât cu respect la darea proprie, cât şi la a altora

Aceste observări se pot înainta în cele 8 zile menţionate la direcţiunea financiară regescă, ér mai târziu la comisiunea pentru reclamări în cauza de dare.

Tot-deodată se provócă acei industriaşi, a căror industrie séu ocupaţiune este supusă la dare de venit după clasa III dér cari şi-au început meseria numai în 1900 séu 1901 sé şi presente fasiunea despre venitul meseriei — de cumva n'au prezentat'o până acum — în termin de 8 zile la acest perceptor oraşenesc, spre a încungiura urmările legii.

In fine se comunică mai la vale zilele, în cari comisiunea pentru statuirea dării de venit clasa III işi va ţine şedinţele adăugând, că şedinţele se încep dimineaţa la 7 ore în sala cea mică a casei Siatului şi că contribuabili şi aci işi pot face obiecţiunile lor séu în personă séu prin plenipotenţiati cu document legal.

Măsurarea dării se va face în următoarea ordine fără a se pute schimba, anume:

Sâmbătă în 18 Maiu.

Birtaşii mici, birtaş, ospetari, hotelieri, cafegii, cei cari vënd bucate reci, cei cari dau vipt séu fierb pentru a vinde.

Luni în 20 Maiu.

Posesorii de şcole pentru menagi, brutarii de tot soiul, turtarii, vëndători de făină, morarii, instructorii în grădinile de copii, medicii, advocaţi, agenţii, orologerii, opticienii, musicanţii, profesorii de musică, apovisionătorii de lemn şi de petriş, instalatorii de apăducte.

Marţi în 21 Maiu.

Angajaţii la transport public, curăţi. tori de strade, vëndători de haine vechi arendaşii cumpenii oraşenesci, societăţile de treerat cu maşina, arendaşii de moşii, pyrotehnicii, posesorii de panoramă, zidarii, mėsarii, cismarii,

móşele, tinichigii, rotarii, papucarii, bărbierii, cofetarii, fabricanţii de zahar, intreprenorii de zidiri, zidarii, decoratorii, zugravii, fotografii, birjarii, cărauşii, apotecarii şi fabricanţii.

Mercuri în 22 Maiu.

Grădinarii artificiali, neguţatorii de delicatose, de oué, cei mici şi cei cu negoţ amestecat, neguţatorii de haine, pânză şi de modă, postovarii, gleislerii, colonialişti, librarii, neguţatorii de maşini, mobile de fier,

chipuri, maşini de cusut şi de biciclete, procurişti şi băncile.

Joi în 23 Maiu.

Măcelarii, afumătorii de cărnuri, instituttele de spălat şi de dichiselă, croitorii pentru bărbaţi şi cei pentru femei, vëndătorii de ape minerale, cojocarii şi antreprisele şi reuniunile obligate la depunerea publică a soţoţilor lor.

Braşov, în 7 Maiu 1901.

3—3 (138) *Magistratul oraşenesc.*

Stabilimentul de Hydroterapie

în Băile de abur

(Strada Prundului 4, séu Strada Băilor 1),

ale Eforiei şcolelor române gr. or. din Braşov **se deschide Miercuri în 2 (15) Maiu a. c.**

Informaţiuni mai detaliate se pot lua dela administraţiunea băilor, séu dela medicul Dirigent **Dr. Baiulescu**, care dá consultaţiuni în stabiliment în fie-care zi *dela 7—9 ore a. m. şi dela 4—5 ore p. m.*

2—6 (141)

Delicatose.

Prăvălia de Delicatose şi Brândeturi

sub podul Bătuşilor strada Hirscher nr. 1.

I. G. EREMIE (alias Popişca)

oferă următoarele articole:

Ementhaler prima calitate (direct din Schweitz),

Parmesan, Gorgonsola, Brânză de Brăila,

Brânză imperială,

Brânză de deşert din Făgăraş

Lapte acru, se capătă tot-déuna.

Unt de ceaiú din lăptăria centrală.

Fromage de Trappe,

Roquefort, Camembertt,

Romadour, Herbesdorfer,

Eidamer (brânză de Holanda),

Quargele de Olmitz,

Şuncă de Praga prospătă.

Şuncă de Braşov (fértă şi nefértă),

Pismeţi de Braşov şi pişcoturi (Kaboş.)

Salam de Verona, Sibiu şi Braşov,

Diferiţi peşti,

Mortadela de Bologna etc. etc.

Icre moi şi tescuite negre, roşii,

Masline de Vollo şi Trille

Halva, Rahat.

Dulceta şi Conserve,

Struguri de malaga Surchois,

Curmale Muscades etc. şi Diferite Zaharicale etc. etc.

Pană Somnú de Brăila prospăt, calitatea I-a, klg. a 60 er. en detail şi engros.

Sparangel I-a, Cararab, Salată, castraveti, şi altele verdeţuri de tóte truffandalele mai noué în abundenţă.

La cerere se espedeză zilnic cu posta orí şi unde.

Cu tótă stima:

I. G. EREMIE

(alias Popişca).

(5—10.)

Prăvălia se deschide la 5 ore dimineaţa şi se închide la 10 ore — **Duminea** dela 5—12 a. m. şi dela 9—9 s'era.

Preţuri moderate.

Binevoii a Vè procura: LOSURI DE CLASĂ

numai dela societatea de bancă în comandită

JACOB L. ADLER & FRATELE

la care s'au plătit în ciclul trecut câştiguri însemnate de:

şese-sute-trei-deci de mii coróne.

Tragerea clasei prime se începe deja în:

22 Maiu st. n. a. c.

Losuri originale: întregi: 12 coróne || jumetăţi: 6 coróne, || sferturi: 3 coróne, || optimi: 1½ coróne || precum şi orí-ce esplicare dinpreună cu prospecte se capătă la:

JACOB L. ADLER & FRATELE societete de bancă în comandită, singura colectură principală în **BRAŞOV.**